Vrijdag, 22 Januari 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 3807

AMIGOE DI CURAÇAO

CLUB TRIANON
Lunch van 12 - 2

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand (Aruba f 2.—) bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

CLUB TRIANON
Diner van 6 - 9.

Russen veroveren Vorosjilovsk.

De Raf valt West-Duitsland aan.

Grootste vliegongeval in geschiedenis Westelijk Halfrond op Suriname's kust.

GROOT VLIEGONGEVAL IN SURINAME.

Generaal Majoor Harold George, de bevelvoerende Generaal van het Lucht-transport Commando, maakte bekend, dat 35 personen op 15 Januari werden gedood bij het neerstorten van een transportvliegtuig aan de kust van Nederlands Guyana. Het vliegtuig behoorde onder contract tot het leger.

De verongelukten zijn 26 passagiers en 9 leden der bemanning.

Vooraanstaanden onder de doden zijn Eric Knight, de beroemde schrijver, wiens meest bekende werken zijn: „This above all" [de film werd pas hier vertoond — Red.] en „Flying Yorkshiremen"; William Hodson, vroeger Commissaris voor de Publieke Welvaart in de stad New York en later verbonden aan het State Department; P. E. Foxworth en H. D. Haberfeld van het FBI (Bonds Bureau van Onderzoek) en O. E. Henryson van het State Department.

George zeide, dat er geen overlevenden waren van het ongeluk, dat geschiedde in een afgelegen deel van de kust van Guyana. Het vliegtuig, dat in Zuidelijke richting vloog, vertrok ongeveer een week geleden uit de Verenigde Staten en allen aan boord waren op weg naar ergens over zee. Sommigen gingen waarschijnlijk naar Noord-Afrika.

Het vliegtuig werd geëxploiteerd door een luchtvaartmaatschappij waarvan George de naam niet noemde, doch welke een der Noordamerikaanse handelsluchtlijnen is, die op een geregeld plan werken. Het Lucht-transport Commando heeft vliegtuigen, die naar alle delen van de wereld gaan.

George zeide, dat een Raad van leger-lucht-officieren een onderzoek doet naar de omstandigheden het ongeluk betreffende, maar het tot nu toe niet kan uitleggen. „Ik zou hieraan toe kunnen voegen, dat de vlieger en de bemanning wel tot de besten van de onderneming behoorden".

Een nader bericht identificeerde Morris Lewis, een der omgekomenen, als de vroegere Publiciteits Directeur van het Comité ter Verdediging van Amerika door de Geallieerden te steunen. Sedert 1941 was hij verbonden met de activiteiten van de Welvaart & Ontspanning van het Leger. Lewis was tot voor kort inlichtingen-specialist in het bureau van Brigadier Generaal Frederick Osborn, die het bevel heeft over een speciale dienst-afdeling.

Cordell Hull zeide in een verklaring, dat Hodson Directeur van de Leniging in Noord-Afrika zou zijn. Henryson was benoemd als klerk in het Noordamerikaanse Consulaat Generaal te Algiers.

De Raad van Luchtvaart en de Kamer van Koophandel zeiden, dat het vliegongeval, hetwelk op 15 Januari plaats vond, het ergste is in de luchtvaart-geschiedenis van dit Halfrond. Op 18 Mei 1935 botste het Russische vliegtuig van Maxim Gorky in de lucht tegen een ander vliegtuig nabij Moskou, waarbij 48 personen aan boord van de beide vliegtuigen omkwamen (Washington, (AP) 21.1).
(AP) 21.1).

DE RUSSISCHE OVERWINNINGEN.

Henry Cassidy seint uit Moskou:

Geheel Rusland werd verkwikt door het nieuws van de grote verrichtingen van het Rode leger toen het vuur van enthousiasme werd aangewakkerd door het bericht van de Russische doorbraken in de wijkende Duitse strijdkrachten, van het Ladogameer buiten het pas heropende Leningrad tot de hoge Caucasus in het Zuiden.

„Izvestia" deelde mede, dat Leningrad thans direct over land in verbinding staat met de rest van het land na bijna anderhalf jaar, gedurende welke tijd de millioen inwoners van voorraden werden voorzien door transportvliegtuigen en door wegen en spoorwegen over het winterijs van het Ladogameer.

Terwijl het Rode leger voortging met de bestoking van de eens omsingelende Duitse legers rond Ruslands tweede stad om de corridor van 8 kilometer te verwijden, waardoor het beleg van 17 maanden werd verbroken, rukten andere Sovjet-strijdkrachten verder op in de richting van de Letlandse grens ten Zuid-Westen van Velikie Lukie.

Verder bedreigden de Russen Salsk, het bevoorradingscentrum voor de gevangen Duitse legers. Zij haalden de ring in het gebied van Stalingrad toe en maakten voortgang in de richting van de staalstad Charkov in de Oekraïne.

De werkers, die elkaar aflosten, schreeuwden het nieuws en sloegen elkander op de rug en de krantenverkopers in de hoofdstad werden belegerd door burgers met een onverzadigbare honger naar nieuwe berichten over de steeds grotere triomf van het winteroffensief. De berichten vertelden, dat het Leningrad-offensief op 12 Januari om 9 uur 's morgens begon met een orkaan van artillerievuur op de Duitse stellingen op de hoge linkeroever van de rivier de Neva. Zo verschrikkelijk was het gordijnvuur volgens „Pravda", dat het de bevroren grond omploegde en de betonnen kazematten in stukken sloeg alsof zij van pakkistenhout gemaakt waren. De bestoking duurde 2 uren en 20 minuten.

„Pravda" zeide, dat de Sovjet-infanterie, die ongeduldig in loopgraven het aanvalssein had afgewacht, snelde over de bevroren Neva in de richting van de Duitsers. Het blad zeide, dat de goede organisatie en de snelheid van de oversteek de verliezen tot een minimum beperkten.

Het enthousiasme van de Russische troepen was zo groot, dat vele gewonden erop aandrongen om verder aan de slag deel te nemen. Op vele plaatsen werd de zware Russische artillerie over de bevroren rivier geduwd en op de hoge oever opgesteld met behulp van touwen, die door het ijs beslagen waren.

De door de sneeuw bedekte hellingen waren bezaaid met landmijnen, die de sappeurs moesten opblazen, aangezien zij al te vast gevroren waren om te worden verwijderd. „Izvestia" zeide, dat het Duitse leger 250.000 man verloren had in de mislukte poging om Leningrad te nemen. Het blad zeide, dat het volk van Leningrad openlijk weende op de drukke straten en elkander kuste bij het nieuws dat het beleg opgeheven was.

In de hospitalen schreiden de gewonde verdedigers van vreugde. Arbeiders, die gedurende het lange beleg bij hun machines bleven tot zij dikwijls van vermoeidheid er bij neervielen, hielden betogingen in de fabrieken om uiting te geven aan hun dankbaarheid.

De opbeuring, die het Russische volk kreeg door het breken van een blokkade van de stad, die genoemd is naar hun revolutionnairen leider en als de geboorteplaats van de revolutie zelf wordt beschouwd, deed het moreel van het leger stijgen en gaf nieuwe kracht aan de serie aanvallen tegen de aslegers langs het gehele 2000 kilometer lange front.

Van Velikie Lukie, waar de Duitse weerstand biezonder krachtig was, veroverde een Russische opmars 6 bewoonde plaatsen en droeg deze bij aan het groeiende aantal As-gevangenen.

Het Rode leger, dat ten Zuid-Westen van Voronesj voortrukt in het zesde en nieuwste Rode offensief in het Zuiden, bevindt zich reeds binnen 130 kilometer van Charkov na de verovering van Afanasievka op 32 kilometer van de spoorlijn, die Svoboda en Kupyansk verbindt. Aangezien de lijn van de opmars zich in deze sector recht strekt zouden de Russische strijdkrachten in sommige gevallen een „steeds hardnekkiger weerstand" ondervinden van de Duitse en Hongaarse troepen. Nu de druk op de gevangen strijdmacht van 50.000 Duitsers bij Stalingrad toeneemt en toenemende aantallen gevangenen worden gemaakt, wordt te kennen gegeven, dat de nazies het Russische ultimatum volgen om zich over te geven of te sterven. De moeilijke situatie, waarin de Duitsers in dit gebied zich bevinden, werd nog erger door de oversteek van de rivier en het kanaal Manych door de Russen, hetgeen gisteren werd bekend gemaakt. Hierdoor werd de voorraadbasis te Salsk in gevaar gebracht en ook het vliegveld te Salsk van waaruit materiaal per vliegtuig was gebracht naar de omsingelde divisies. De Russen hadden reeds de verovering gemeld van het laatste bruikbare landingsterrein in de nabijheid van de val (Moskou, (AP) 21.1).

RUSSEN TREKKEN OP NAAR VOROSJILOVGRAD.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

Het grote industriecentrum in het Donetsbekken, Vorosjilovgrad, werd bedreigd door het Rode leger, dat op 32 kilometer oprukte van die sterkte en scheen voort te dringen in de richting van de Zee van Azov om een arm te werpen rond Rostov en al de Duitsers in de Caucasus. Russische colonnes bevinden zich reeds 80 kilometer diep in de Oostelijke Oekraïne en in de richting van Charkov.

Haar Zuidelijke vleugel bevindt zich te Byelyur op 185 kilometer ten Zuid-Oosten van Charkov en de Noordelijke arm te Urzaova op 125 kilometer ten Oosten ervan. De ring van omsingeling sloot zich nauwer toe rond een gehele vijandelijke divisie, die gevangen zit achter het front nabij de Moskou-Rostov spoorlijn.

Verdere voortgang wordt gemeld in de Noordelijke Caucasus. Voortrukkende langs de Stalingrad-Tikhoretsk spoorlijn over de rivier Manych, bevindt het Rode leger zich, aldus de berichten, binnen 25 kilometer van Salsk waar een andere spoorlijn over 160 kilometer afstands in Noordwestelijke richting leidt naar Rostov.

Langs de Rostov-Bakoe spoorlijn plaatste de verovering van Nevinomysk aan de rivier Kuban de Sovjets op slechts 80 kilometer van Armavir en 160 kilometer van de Maikop-olievelden, die werden gediend door een zijlijn van Armavir uit.

De nachtelijke winsten van 16 tot 32 kilometer gaven te kennen, dat de grote Russische winteroffensieven in snelheid toenemen. Sedert gisterenavond bezette het leger van Kolonel-Generaal N. F. Vatutin nog 3 plaatsen en kwam Likhaya reeds binnen het bereik van de artillerie. De trans-Don spoorlijn van Stalingrad ontmoet daar de Rostov-Voronesj spoorlijn. Vatutins mannen bevinden zich op slechts 120 kilometer van Rostov, de sleutel tot de Caucasus.

Tussen Vatutin en de Caucasus — aan de beneden Don — bevindt zich het leger van Kolonel Generaal K. K. Rokossovsky op 95 kilometer ten Oosten van Rostov (Moskou, (AP) 21.1).

VOROSJILOVSK IN RUSSISCHE HANDEN.

De Russische luisterdienst ving het volgende speciale Russische communiqué op:

„Op 21 Januari veroverden onze troepen aan het Trans-Caucasische front als resultaat van felle gevechten de stad Stavropol (Vorosjilovsk). Ook namen zij gevangenen en oorlogsmaterialen." (Londen, (AP) 21.1).

Het nieuws van vandaag.

Als het nieuws van vandaag meer de aandacht mocht vragen voor de strijd in Afrika dan voor de gevechten aan het Russisch front, dan is dit niet meer dan natuurlijk, omdat het 8e leger van Generaal Bernard Law Montgomery thans gewikkeld is in de laatste phase van de Libyse campagne (blz. 3). De val van Tripoli wordt elk ogenblik verwacht en daarmede zal ook geheel Libye als verloren voor het Italiaanse Imperium kunnen worden beschouwd. Het communiqué van Caïro meldt, dat de Britse troepen zich ten Zuiden en Oosten van de stad bevinden en een later bericht, dat door de radio van Marokko werd uitgezonden, zeide, dat de Geallieerden zich reeds in de buitenwijken bevinden van dit oord met zulk een wisselvallig lot.

Tripoli is een zeer oude stad. De Phoeniciërs stichtten het meer dan 2500 jaar geleden en noemden het Oea. Later maakte het deel uit van Carthago en toen Rome zijn groten tegenstander versloeg, werd het spoedig een onaanzienlijk dorpje. In 660 werd het door de Arabieren veroverd, die het langer dan duizend jaar bezet hielden en er een van de meest gevreesde en meest romantische zeeroversnesten van maakten. De Italianen bezetten het in 1911, doch het was niet voor na het einde van Wereldoorlog I, dat zij het op grote schaal begonnen om te vormen. En het was Italo Balbo, die er de laatste hand aan legde om het te maken tot een stad van luxe en vermaak.

Tripoli is een mooie stad, een soort Miami van de Middellandse Zee. Zijn ligging, de lange stroken zacht zand en het strand zijn ideaal. Als men met een boot in de haven ligt ontrolt zich een schitterend panorama voor het oog van den passagier. Het gehele Afrikaanse zand vormt een mooie achtergrond voor de kleine witte huisjes, de nieuwe moskeeën paleizen, de hotels en de groene met palmen bezette oasen. Het is op deze mooie stranden, dat nu zoveel vernietiging wordt gewrocht door de Geallieerde bommenwerpers, het is deze mooie stad, die thans gedeeltelijk in brand staat en waaruit de bevolking trekt.

De strijd in Rusland gaat steeds beter. Omsingelde nazies worden opgeruimd, steden worden door de Sovjets veroverd en reusachtige voorraden Duits materiaal vallen in Russische handen (blz. 1). En intussen gaan de Britse bombardementen op Duitsland door, om ook het Duitse „thuisfront" deel te doen nemen aan de oorlog, die zijn Führer gemaakt heeft (blz. 3).

ROND PRINSES MARGRIET FRANCISCA.

Dokter Puddicombe maakt bekend, dat Prinses Juliana en Prinses Margriet het uitstekend maken. Alles verloopt normaal. Verwacht mag worden, dat moeder en dochter in uiterlijk 12 dagen het hospitaal zullen kunnen verlaten. Er zullen geen verdere bulletins worden uitgegeven.

* * *

Onder de zeer vele gelukwenstelegrammen, die zijn binnengekomen, bevinden er zich van Koning George en Koningin-Moeder Mary van Engeland, de koningen Haakon van Noorwegen, Gustaaf van Zweden, George van Hellas, Farouk van Egypte, den Aartsbisschop van Ottawa, de Gouverneurs van Suriname en Curaçao, den Commandant der Noordamerikaanse troepen in Suriname, alle Ministers, Vice-admiraal Helfrich, Z.H.E. Mons. P. I. Verriet O.P. namens de katholieke geestelijkheid en de katholieke bevolking van Curaçao, vele gezanten en consuls van over de gehele wereld, Nederlandse leger-eenheden in Curaçao en Suriname, de Prinses Irene Brigade, de Nederlandse troepen in Canada, allerlei Nederlandse verenigingen, Nederlandse militaire vliegcentra in Canada, Engeland en de Verenigde Staten enz. enz.

* * *

Prinsesje Margriet heeft blond haar en grote blauwe ogen. Dokter Puddicombe heeft gezegd, dat zij een volmaakt gezonde baby is.

* * *

Verschillende Canadese en Noordamerikaanse dagbladen wijdden korte hoofdartikelen aan de geboorte van Prinses Margriet. Het artikel van de „New York Times" is biezonder hartelijk.

Onze Volksontwikkeling.

De Inplanting van de Nederlandse cultuur in ons Volk

door

MR. DR. MOISES FRUMENCIO DA COSTA GOMEZ.

In de vergadering van de Staten van Curaçao, gehouden enkele dagen voor mijn vertrek naar het buitenland, heb ik terloops enkele opmerkingen gemaakt, die een verzoek van de redactie van „Dagblad Amigoe di Curaçao" ten gevolge hadden. Ik sprak daar, zoals ik trouwens reeds bij veelvuldige herhaling gedaan heb en zal blijven doen, van de noodzakelijkheid van de opleiding voor hogere bestuursambtenaren, welke ik zie als een onderdeel van het geheel, dat ik mij gevormd heb voor de ontwikkeling van de Curaçaose bevolking. De Redactie van genoemd blad vroeg mij deze gedachten zo mogelijk nader uit te werken in een artikel voor haar blad. En ik zeide toe. Heb ik de vervulling mijner belofte enigen tijd uit moeten stellen, van dit afstel mag geen uitstel komen en nu ik mij gedurende korte tijd heb kunnen ontworstelen aan de drukke beslommeringen, welke mijn verschillende functies in ons staatsdeel medebrengen, wil ik zonder een uitgewerkte studie over het door mij aangeroerde onderwerp te willen geven toch enkele nadere, overigens praetentieloze gedachten hieromtrent neerschrijven. Te gereder doe ik dit, nu ik enkele dagen mag doorbrengen in het gastvrije Bogotá, dat niet ten onrechte wel genoemd wordt het Athene van het Westelijk halfrond.

Cultureel behoort Curaçao, behalve bij het Rijk der Nederlanden, waarmede het door, door de eeuwen sterk geworden, staatkundige banden verbonden is, geographisch allereerst bij Zuid-Amerika. Taal, godsdienst en volksaard bewijzen dit. Zie ik het verloop van de huidige oorlog juist, dan zal in het na-oorlogse tijdvak Zuid-Amerika een rol van het grootste gewicht gaan spelen in de wereldeconomie. En zoals de historie doet zien, volgt de cultuur dan terstond. Hebben de kruisvaarders van lang vervlogen eeuwen de handelswegen over het Europese continent gelegd, langs dezelfde wegen volgde de cultuur, welke in West Europa tot geheel nieuwe verschijnselen heeft geleid.

Waren het toen bepaalde punten, langs en door welke zich deze cultuur Westwaarts verspreidde, ook in het na-oorlogse tijdvak zal er een punt, of zullen er punten moeten zijn, welke als traits d'union dienen tussen het Westelijk halfrond en de Oude Wereld.

De politieke emancipatie van ons staatsdeel zal nog gereder ertoe medewerken, dat het na-oorlogse contact van Zuid-Amerika met Europa, tenminste voor wat het Europese staatsdeel van ons koninkrijk aangaat, over Curaçao zal lopen.

Het zal nodig zijn ons reeds nu te gaan voorbereiden op die phase van onze Curaçaos — Nederlandse geschiedenis. Een korte aanwezigheid in dit land heeft mij reeds doen zien van hoe groot belang een goed geleid bureau van volksontwikkeling, cultuur of hoe men zo iets ook noemen wil, is. Niet alleen, dat zo iets een centrum schept, dat bij ons op Curaçao, als middelpunt van de Beneden- en Bovenwindse eilanden van ons gehele staatsdeel nog ontbreekt, maar de concentratie van alle cultuur-uitingen in één centrum voorkomt onnodige versplintering, dus geldverspilling.

Er wordt bij ons geschilderd, getekend, geschreven, er wordt van alles gedaan maar alles gaat moeilijk, omdat de nodige geestelijke en materiële steunkracht ontbreekt. Ik bedoel in het geheel niet een geuniformeerde staatscultuur, zoals die gevonden wordt in de landen, die wij ten dode bestrijden. De hemel beware er ons voor! Maar ik bedoel een zelfstandige afdeling in onze Onderwijs-Inspectie, die zelf allereerst tot Departement moet worden verheven. Noemen wij dit nieuwe Departement bijvoorbeeld, zoals ik het in mijn ter vergadering der Staten uitgesproken woorden heb gedaan: Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling. Het woord doet er niet toe. Het gaat erom, dat wij op Curaçao behoefte hebben aan een overheidsinstantie, die zich ex professo gelegen laat liggen aan alle uitingen van cultuur.

Binnen het kader van de huidige Onderwijs-Inspectie is daarvoor geen plaats. De Heer Inspecteur is te druk met het bezoek der scholen, een noodzakelijkheid, die hij te lang heeft moeten verwaarlozen door de afwezigheid van zijn assistent. Zou deze, althans volgens de laatste berichten voor mijn vertrek, weer terugkomen op de Inspectie [1], het wil mij voorkomen, dat er ook dan nog te veel van het huidige personeel gevraagd zou worden, wanneer het naast de reeds overzware taak voor administratieve en comptabele aangelegenheden, ook nog de — wat ik dan maar gemakshalve noem — culturele afdeling zou moeten bezetten.

En het wordt toch hoog tijd, dat wij na door Oost- en Westindische compagnieën geschapen meningen als zou ons, Nederlanders, alleen het mercantiele van belang zijn, te niet doen. Wat wordt er gedaan voor de jeugd, die van de mulo-school komt? Zo zij niet in gouvernementsdienst komt, bijna niets. Een uitzondering hierop maakt bijvoorbeeld de St. Thomaskring, waarin de meer ontwikkelde jeugd wordt opgevangen; zo zijn er nog enkele kringen, maar van verdere studie is er geen sprake. En dit heeft ernstige gevolgen, zowel naar het tijdelijke als naar het eeuwige. Uit gesprekken met onze Heren Geestelijken weet ik, hoe hard het hun is, om na gedurende de jaren van de lagere school zich geheel en al te hebben gegeven, de jeugd tot op zekere hoogte uit het oog te moeten verliezen, wanneer ze van school af zijn.

De grondslagen zijn er. Ons onderwijs kan met welk ander lager en mulo onderwijs waar ook in onze omgeving vergeleken worden. Maar wat heeft men aan grondslagen, wanneer er geen bouwwerk wordt opgetrokken? De vaderlandsliefde is er. De moedertaal van ons koninkrijk kent de jeugd. Maar waar kan de vaderlandsliefde blijven, wanneer in de jonge jaren na het verlaten van de school niets gedaan wordt om deze vaderlandsliefde naar wetenschap en gevoel te versterken en de nationale gedachte tot iets reëels te maken? Hoe kan de jeugd van de cunucu naast de volkstaal het Nederlands onthouden, wanneer er vrijwel niets gedaan wordt om haar de verkregen kennis dezer taal te doen houden? Moet ons Imperium op mercantiele belangen alléén gegrondvest zijn? Of zijn er hogere factoren, die samenbinden?

Het wordt mijns inziens hoog tijd, dat wij het roer wenden en een aanvang maken met het inplanten van onze Nederlandse cultuur in ons Cura-

[1] Inmiddels is dit geschied: sedert begin Januari is Drs. F. H. G. Mulders weer ter Inspectie werkzaam. — Redactie.

çaose volk. Na meer dan een eeuw los te zijn van Spanje gevoelt men zich hier in Bogotá nog immer in een Spaanse spheer.

Niet dat wij nu in een ander uiterste moeten vervallen. Maar wij moeten ervoor zorgen, meer dan dit in het verleden geschiedde, dat economische en culturele ontwikkeling gelijke tred houden.

Ik stel mij voor, dat er bijvoorbeeld avondcursussen gehouden kunnen worden; er kan een begin gelegd worden van wat in Europees Nederland de Volksuniversiteit was; lezingen dienen te worden georganiseerd, wij beschikken in ons eigen staatsdeel over voldoende bekwame lieden, die zulks kunnen; een populair wetenschappelijk tijdschrift moet er komen — alle middelen om niet alleen ons volk hoger op te werken, maar ook tegelijkertijd een verzuimde plicht in te halen: de nationale voorlichting. En hierbij spreek ik nog niet eens van een bibliotheek. De huidige gouvernementsboekerij is een verzameling stuk gelezen romannetjes, en wat er aan wetenschappelijk werk in staat, is onvolledig en daardoor betrekkelijk waardeloos, althans om consciëntieus een bepaald onderwerp na te snuffelen — om van studeren nog maar niet te spreken.

Er moet gehandeld worden vóór het te laat is. Wij hebben in ons staatsdeel een eretaak op te houden. Want wanneer straks de dag der vrijheid aanbreekt — hij kome spoedig — dan zal er een beroep gedaan worden op de vrij gebleven staatsdelen. Curaçao zorge, dat het paraat zij. Curaçao zorge, dat het over de krachten beschikke, die dan nodig zullen zijn om de door de nazies gestichte bende op te redderen. Curaçao doe dit voor ons land als wereldomspannend vierdelig imperium, het doe het ook ten bate van het eigen volk: dat is volksontwikkeling.

Kerkberichten.

Week van 24 Januari t/m 30 Januari.
In de ritus der Dominicanen:
Zo.: Tweede Zondag na het Octaaf van Driekoningen. [Tweede van de zes Zondagen ter ere van den Heiligen Thomas van Aquino.]
Ma.: Bekering van den Heiligen Paulus, Apostel en Martelaar.
Wo.: H. Joannes Chrysostomus, Kerkleraar.
Vr.: H. Franciscus van Sales.

De Gelovigen worden dringend verzocht om zoveel mogelijk 's morgens na de H. Mis of 's middags vóór zonsondergang te komen biechten.

KATHEDRALE ST. ANNA-KERK.
Otrobanda.
Pastoor: M.J. v.d. [illegible] O.P., tel. 1507

Zondag:
6.— H. Mis.
7.30 Kindermis.
9.— Hoogmis (N.)
17.— Lof.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: 's morgens na H. Mis, op verzoek en na 16 uur, maar vóór donker.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai
Pastoor: C. v.d. Looy, O.P. tel. 2170. **spreekuren: 8 uur en 19.45 uur.**

Zondag:
6.— H. Mis.
7.— H. Mis.
8.— Kindermis.
9.— Hoogmis (P.)
17.— Lof.

Weekdagen:
5.30 H. Mis (beh. Za.)
6.— en 6.30 H. Mis
Iedere avond om 18 uur Rozenhoedje.
Vr. 6.— Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: na Rozenhoedje. Zaterdag na 16 uur.

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.
Pastoor: Th. Exler, O.P., tel. 2413.

Zondag:
5.— H. Mis.
6.15 H. Communie uitreiken.
6.30 H. Mis.
7.45 Kindermis.
9.— Hoogmis (N.)
17.15 Aanbiddingslof voor de mannen.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
Do.: 7.— Congregatie voor de meisjes.
17—18 Aanbidding voor de leden van de Eucharistische Bond (P.).
Vr. 6.— Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: na Rozenhoedje, Zaterdag de genele dag.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier.
Pastoor P. Elie O.P., tel. 1967, **spreekuur: 8 — 10 uur, Zon-, feest- en weekdagen.**

Zondag:
5.30 H. Mis (P.)
7.30 Kindermis.
8.30 Hoogmis (N. en Eng:)
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 en 7— H. Mis.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis voor de vrede.
Za.: 7.— Gezongen H. Mis.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwhe.
Pastoor A. C. de Valk O.P., **geen telef., spreekuur: 7 — 9 uur**

Zondag:
5.30 H. Mis
8.30 Hoogmis
17.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: elke dag na de H. Mis. **Za.** van 16 tot 18 uur.
Bovendien iedere dag na de H. Mis d.i. om 7 uur.

H. THERESIA-KERK, Wishi.
Pastoor H. Penninx O.P., geen telef., **spreekuur 7 — 8.15 uur beh. Zondag.**

Zondag:
6.— H. Mis (P): **8.30 Hoogmis:**
17.— Lof.
Weekd.: 6.30 H. Mis **(behalve Za.).**
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur: **Zat. van 16 — 19 uur.**

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.
Zo.: 7.— H. Mis: 16.— **Lof.**
Weekd.: 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof
Do.: 17.15 — 18.15 **Aanbidding voor de vrede (N).**

KERK H. FRANCISCUS VAN ASSISIE, Oranjestad — Aruba.
Pastoor Th. Bartel O.P., tel. 34: **spreekuren: alle weekdagen van 7.15—8.15 uur, alsmede om 10 uur en om 18.30 behalve 's Zaterdags.**

Zondag.
6.— H. Mis.
7.30 Kindermis.
8.45 Hoogmis.
17.30 Lof.
Iedere avond om 17.30 uur **Rozenhoedje voor de vrede.**

P. of N. achter een functie **wil zeggen, dat preek of gebeden, resp. in de Papiamentse of Nederlandse taal geschouden worden.**

Aruba.

TOONTJE HEEFT EEN PAARD GETEKEND.

Dezer dagen had de opvoering plaats van de leuke comedie „Toontje heeft een paard getekend" bijgewoond door een zeer groot publiek, dat zich kostelijk vermaakte. De uitvoering zou om 20 uur beginnen en reeds 19.45 uur was de zaal van het Rialto-theater overvol; extra rijen stoelen moesten worden aangebracht en de toegangskaarten voor deze opvoering waren reeds dagen van tevoren niet meer verkrijgbaar, zodat zeer velen tot hun groot leedwezen deze aardige comedie niet konden bijwonen. Jammer genoeg dat de toneelgroep Emmastad, slechts een keer dit stuk op Aruba opvoerde een tweede keer, bv. de Zondag daaropvolgende, zou het Rialto-theater alweer gevuld zijn geweest met mensen, die de eerste opvoering niet meemaakten en ook met mensen, die een tweede opvoeding gaarne hadden willen zien.

Het spel zelf was in één woord gezegd: magnifiek. Wij zouden haast zeggen, dat wij te doen hadden niet met amateurs, doch met beroepslui. Het décor getuigde van veel smaak. De spelers waren allen zeer goed, doch bizondere vermelding verdienen de ouders van Toontje, speciaal Clare Fleming, door E. M. C. Soederhuizen — Soederhuizen; Grootmoeder Molly Parsons door J. E. C. Kreps-Willemsen; Mejuffrouw Smith, de huishoudster van de familie Fleming door B. Erkelens-Fresco. En tenslotte de sympathieke, kranige Opa als overgrootvader van Toontje, gespeeld door C. F. Spangenberg, die zich zo fijn en keurig wist te kwijten van deze moeilijke taak en die terecht apart vermeld verdient te worden.

Na afloop bedankte de Voorzitter van het Nederlands Verbond, Afdeling Aruba, Dr. Willem Harmsen, in zeer hartelijke woorden de Emma-stedelingen en bood namens het Algemeen Nederlands Verbond een mooi bouquet aan. Hierna bedankte de Régisseur Marinus C. J. Carrière, zowel den Voorzitter Dr. Harmsen, als den aanwezigen voor de grote belangstelling, die naar de spreker zeide, boven verwachting was.

De Heer Carrière dankte evenzo der toneelgroep van het Algemeen Nederlands Verbond, Afdeling Aruba, zoals den Heer Pauw en vermeldde den Heer Kemmich, die bizonder veel gepraesteerd had, zowel vóór het toneel als achter het toneel. Hij zeide, dat de Heer Kemmich, als een paard gewerkt had, en merkte hierbij op: „Misschien even hard als het paard van Toontje".

De Heer Carrière deelde mede, dat toen de Toneelgroep Emmastad werd uitgenodigd om een uitvoering te komen geven op Aruba, hem werd gezegd, dat zij in een dorp toneeluitvoeringen gaan geven, hetgeen den Heer Carrière zeer terecht verontwaardigde. Doch, zo ging de Heer Carrière verder, „bij aankomst en gezien het enorm succes geoogst door een talrijk publiek, heb ik direct ingezien, dat het andersom was. Natuurlijk werd deze valse en walgelijke opmerking gemaakt aan het adres van Aruba, door een of anderen profaan, die steeds erop uit zijn hatelijkheden te verkopen en tweespalt te zaaien."

Na afloop stelde de Heer Carrière voor om het Wilhelmus staande te zingen.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie)

DE WATERBORINGEN OP ARUBA.

Uit zeer vertrouwbare bron vernemen wij [d.i. de schrijver, die onbekend wenst te blijven — Red.] dat Frère Appollinaire, die vorige week weer eens voor zaken op Aruba was, ook een onderhoud had met den Heer Gezaghebber, bij welk onderhoud ook de Chef van Openbare Werken op Aruba tegenwoordig was.

Dit onderhoud had natuurlijk plaats naar aanleiding van de brandende quaestie: De Waterboring, die op het ogenblik wel hopeloos schijnt vastgezogen, letterlijk en figuurlijk, in de klei. En hoe sterk die zuigkracht is, kan men begrijpen als men weet, dat heel ons mooie Amsterdam op in moerasgrond vastgezogen palen gebouwd is. Onder het Koninklijk Paleis op de Dam, het unieke stadhuis van Jacob van Campen staan er maar eventjes 13659.

Wat is nu de quaestie met de boring?

De buizen zaten keivast en men kon niet verder. Er werden 4 duims buizen in de Verenigde Staten besteld en een smallere boor, die de vier-duims buizen passeren kon. Dit heeft het werk enige maanden stilgelegd.

Toevallig zijn juist nu, toen Frère Appollinaire hier was, de buizen en de boor gearriveerd. Gaat men het nu met de 4 duims buizen proberen, en denkt men daarmede door de klei heen te komen?

Inderdaad, Maandag 18 Januari, is men weer begonnen.

Nu moet Frère Appollinaire bij het onderhoud echter beweerd hebben, dat het een hopeloze zaak is op deze wijze door te gaan en kostbaar geld te verspillen.

Volgens zijn zeggen staat de ± 900 voet buis niet meer loodrecht maar in een bocht, wat verklaarbaar is door de geweldige weerstand beneden en de kracht waarmede ze van boven omlaag gedreven werd.

Dan zou er op de klei beneden aan de buis een geweldige druk staan, die telkens weer de buis met klei opvult tot op zekere hoogte. Deze moeilijkheid zou door de aanwezige boormachine, die als een stamperboor werkt, niet te overwinnen zijn.

Ook met de vier-duims buizen zou men niet door de klei heenkomen, maar eveneens vastraken. En zouden ze allemaal vastzuigen, zoals de reeds in de grond gedreven buizen zijn vastgezogen, dan zouden die 4 duims buizen de stootkracht van het keiblok niet weerstaan.

De raad van Frère Appollinaire was dus niet doorgegaan, want de 4 duims buizen, die erin gaan, zijn weggegooid.

De chef van Openbare Werken moet zich hiertegen verzet hebben en eiste, niettegenstaande alles doorgaan.

Mocht alles, wat Frère Appollinaire beweert, waar zijn, dan is het toch, vooral in deze tijd waar buizen, scheepsruimte, arbeidskrachten etc., meer dan goud waard zijn, te dwaas om zo maar kostbare buizen de grond in te werken, zonder uitzicht om het doel te bereiken, tenminste het doel, waarvoor ze eigenlijk de grond in zouden moeten gaan, namelijk om tenslotte het zo verlangde zoete water te bereiken.

Want dat er zoet water zit, daar is Frère Appollinair nog absoluut zeker van. Alleen erkent hij bij zijn vóóronderzoek een ding over het hoofd gezien te hebben, namelijk dat hij wel vond dat men zachte bodem (geen rots) zou vinden, maar niet gedacht heeft aan klei.

Hetzelfde water zou ook aan te boren zijn ten Noorden van de kerkhoven, en daar zou men geen zachte bodem, doch slechts rots vinden, en dus geen buizen nodig hebben, daar het boorgat zelf voorlopig als buis zou kunnen fungeren.

Hoe sterk Frère Appollinaire ervan overtuigd is, dat men bij deze boring op deze wijze nooit meer tot een resultaat zal komen, moge hieruit blijken, dat, toen de chef van Openbare Werken de opmerking maakte, dat men nu eenmaal de buizen gekocht had, dus door moest gaan, Frère Appollinaire voorstelde alle buizen van 4 duim te willen overnemen, desnoods voor een hogere prijs dan door het Gouvernement betaald.

Naar wij menen te weten heeft het Gouvernement met de Boormaatschappij een contract voor 2 proefboringen, zou het dus niet raadzamer geweest zijn de andere plaats te laten aanwijzen en daar te beginnen.

In ieder geval lijkt het nu toch wel erg précair hier door te gaan tegen uitdrukkelijk advies in.

Men heeft hier op Aruba al te veel gezien, wat voor den man op straat lijkt op geldverspillen en nu er weer allerlei geruchten de ronde doen over de boring, lijkt het niet ondienstig hieraan eens ruchtbaarheid te geven.

Een lezer van Aruba.

CURACAO

HET IS NOG TIJD!

Nu ons Prinsesje Margriet geboren is en Curaçao op zo bizonder indrukwekkende wijze deze blijde gebeurtenis heeft gevierd, doet het Comité voor de viering nog eens een hartelijk beroep op alle Curaçaoënaars om te denken aan het geschenk, dat Curaçao gaat geven: voeding voor noodlijdend Nederland.

Reeds is een flink bedrag daarvoor binnengekomen, maar dat kan en moet nòg flinker worden. Curaçao wil ook in dit opzicht een goed figuur maken. Wie het zijne (of hare) nog niet heeft bijgedragen, kan dit nog vrijelijk doen. De Heer I. H. Capriles (Maduro- en Curiels Bank) is penningmeester van het Comité. Stort uw bijdrage! Het is voor een prachtig doel.

UIT EEN OUDE KRANT.

Wij lezen in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van Woensdag 30 December 1942:

Ir. C. A. Willemse verklaart, dat de telefoongids met alle zekerheid in de eerste helft van Januari kan worden tegemoet gezien.

BURGERWACHT CURAÇAO.

Zondag as. 24 Januari zal er op Hato van 8.30 tot 11.30 uur een verplichte schietoefening gehouden worden voor groep I en VI. Burgerwachters van andere groepen kunnen desgewenst ook aan deze oefening deelnemen. Wachttenue, zonder wapens en helm. Appèl Habaai 8.15 uur. Vertrek Habaai 8.30 uur.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Curaçaose Postzegel Vereniging:** Op Vrijdag 22 Januari zal er in het repetitielocaal te Emmastad een gewone ledenvergadering gehouden worden des avonds om 20 uur.

APOTHEKEN.

Deze week hebben de volgende apotheken de Zondag- en nachtdiensten:
Punda: Botica Excelsior (tel. 2004).
Otrabanda: Emma (tel. 1636).

Tripoli's val verwacht.

Britse troepen in buitenwijken van Libye's hoofdstad.

GEVECHTEN IN TUNIS HOUDEN AAN.

CONTACT TUSSEN GIRAUD-TROEPEN EN STRIJDENDE FRANSEN.

Het Britse nieuwsagentschap zeide, dat het communiqué van Generaal Leclerqs Hoofdkwartier te kennen geeft, dat de Strijdende Franse troepen in Tripolitanië contact hebben gemaak met de strijdkrachten onder het commando van Generaal Giraud uit Tunis (Londen, (AP) 21.1).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het gezamenlijke oorlogscommuniqué van het Midden-Oosten luidt als volgt:

„Gisteren zetten onze troepen hun aanval in Westelijke richting voort en tegen de avond waren zij met den vijand in gevecht gewikkeld ten Westen van Homs en ten Zuiden van Tripoli. Onze gevechtsbommenwerpers en gevechtsvliegtuigen, die op grote schaal opereren, zetten hun aanvallen op den terugtrekkenden vijand voort zover ten Westen als Ben Gardane in Tunis. Het vliegveld Castel Benito werd met succes gebombardeerd van geringe hoogte en bij luchtgevechten werden 3 vijandelijke gevechtsvliegtuigen neergeschoten, behalve nog 3 Duitse bommenwerpers, die ook vernietigd werden.

Woensdagnacht vielen Geallieerde bommenwerpers vijandelijke transportcolonnes aan en veroorzaakten zij branden tussen Tripoli en Zuara. Gevechtsvliegtuigen beschoten de kustweg. Spoorwegobjecten in het Zuiden van Sicilië werden ook aangevallen. Het vliegveld van Pantellaria werd met machinegeweren beschoten. Nog een koopvaardijschip van de as werd tot zinken gebracht door de torpedo-vliegtuigen van onze marine nabij de Tunische kust. Een tanker werd dezelfde nacht met succes aangevallen. Gisteren werden kleine vijandelijke schepen met goede resultaten aangevallen tussen Sicilië en de Tunische kust en gevechtsbommenwerpers opereerden tegen vliegvelden en andere objecten op Sicilië. De haven van Tripoli werd ook aangevallen. Van de bovengenoemde uitgebreide operaties keerden 6 onzer vliegtuigen niet terug" (Caïro, (AP) 22.1).

COMMUNIQUÉ VAN GENERAAL LECLERQS HOOFDKWARTIER.

Een communiqué, dat door het Hoofdkwartier van den Strijdenden Fransen Generaal Leclerq werd uitgegeven, luidt als volgt:

„Contact werd gemaakt tussen de Strijdende Franse troepen onder Kolonel Cartier en de Franse strijdkrachten in het Djanet-gebied. Leclerq had een beroep op hen gedaan om Ghats te bezetten waar zich nog enkele Italianen bevonden, die werden belet in Noordelijke richting te ontsnappen door de verovering van Rezzan" (Londen, (AP) 21.1).

VAN HET ITALIAANSE COMMUNIQUÉ.

Het Italiaanse communiqué zeide, dat ten Zuiden en Zuid-Westen van Tripoli felle gevechten plaats vonden tussen Italiaanse pantserstrijdkrachten en den vijand (Rome, (AP) 22.1).

BRITTEN IN BUITENWIJKEN VAN TRIPOLI.

Het Britse agentschap zeide, dat volgens de radio van Marokko het 8e leger de buitenwijken van Tripoli is binnengekomen. De radio citeerde een bericht van Caïro. De radio van Marokko zeide ook, dat delen van Tripoli in brand staan en een groot deel van Tripoli's burgerbevolking uit de stad geëvacueerd is (Londen, (AP) 22.).

DE GEVECHTEN IN TUNIS.

De radio van Marokko zond het volgende communiqué van het Franse Hoofdkwartier uit:

„Gisteren hernieuwde de vijand zijn aanvallen in het gebied ten Zuid-Westen van Pont du Fahs met steun van talrijke tanks en vliegtuigen.

De hoofdaanval vond plaats ten Zuid-Oosten van Bou Arada en de hoge vallei van Oued Kebir. Niettegenstaande de verliezen, welke hij leed, deed hij nog meer mislukte pogingen. In de avond maakte de vijand in een krachtige aanval met steun van ongeveer 50 tanks enige voortgang ten Noorden van Ains Meshour op 50 kilometer ten Westen van Kairouan. Het is bevestigd, dat de vijand een zeer belangrijke strijdmacht in de slag geworpen heeft, die reeds drie dagen gaande is.

De gevechten duren voort in de gehele sector van dit front. Verder naar het Zuiden bestormden wij een heuvel nabij Fondouk el Aoueb. In de Oostelijke Sahara bezetten onze Meharistes (kameelcorps) Tehouek en El Barkab in de buurt van Ghata. Bij een achtervolging namen onze troepen na scherpe gevechten een deel van het garnizoen van Serdeles, dat zich verschillende dagen geleden terugtrok" (Londen, (AP) 22.1).

ZWEEDS SCHIP GETORPEDEERD.

De Noordamerikaanse Marine maakte bekend, dat schipbreukelingen in niet nader genoemde havens van Zuid-Amerika zijn geland van een klein Zweeds koopvaardijschip, dat door een Duitse duikboot nabij de Noordkust van Zuid-Amerika midden-December werd getorpedeerd en tot zinken gebracht.

De Marine zeide, dat het schip tot staan werd gebracht door een duikboot. In antwoord op een vraag deelde de Kapitein aan de Duitse officieren mede, dat zijn schip neutraal vaartuig was. De duikboot gaf opdracht, dat men het schip binnen 30 minuten zou verlaten. De Marine zeide, dat de duikboot het schip toen tot zinken bracht, naar de oppervlakte kwam en de schipbreukelingen in twee reddingssloepen naderde, waarop men hun de koers aanwees naar het meest nabijzijnde land. Er waren geen slachtoffers te betreuren (Washington, (AP) 21.1).

OFFENSIEVE GEVECHTEN BOVEN FRANKRIJK.

Het Britse Ministerie van luchtvaart deelt mede, dat Ventura's geëscorteerd door vele eskaders van Spitfires, heden het vijandelijk vliegveld te Caen aanvielen. Bostons vielen het vliegveld te Tricqueville nabij Le Havre aan. Andere Bostons met gevechts-escorte bombardeerden de havengebieden te Cherbourg en Vlissingen Spitfires voerden ook offensieve vluchten uit boven Noord-Frankrijk waarbij 3 vijandelijke vliegtuigen werden vernield. Van deze operaties wordt geen enkel Brits vliegtuig vermist. (Londen, (AP) 21.1).

AANVAL OP DUITSLAND.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„In de afgelopen nacht vielen vliegtuigen van het Bommenwerperscommando, waarvan 4 vermist worden, objecten in het Ruhrgebied aan. Grote branden werden gezien, doch de zware bewolking beletten het nauwkeurig waarnemen der resultaten" (Londen, (AP) 22.1).

De radio van Berlijn zeide in een DNB-bericht, dat op zijn minst 6 vreemde bommenwerpers werden vernietigd door de Duitse defensies. Men identificeerde de objecten slechts als Westelijk Duitsland en zeide, dat brandbommen en brisantbommen werden geworpen en slachtoffers veroorzaakt werden onder de burgerbevolking (Londen, (AP) 22.1).

BRAZILIAANS VLIEGTUIG NEERGESCHOTEN.

De Braziliaanse Minister van Luchtvaart Joaquin Salgado Jr. onthulde, dat een vliegtuig van de Braziliaanse luchtmacht op geheimzinnige wijze werd neergeschoten aan de kust van de Staat Pariba, „hetzij door een duikboot hetzij door vijfde colonners".

De bekendmaking zeide, dat de granaten, die het vliegtuig neerhaalden „niet van het type waren, dat door de Braziliaanse strijdkrachten wordt gebruikt."

De Braziliaanse luchtmacht rekende tot nu toe af met 5 Duitse duikboten, die „definitief tot zinken werden gebracht" in uitgebreide patrouille-activiteiten van de eilanden Fernando Noronha tot de Staat Rio Grande do Sul. De Minister van Luchtvaart zeide verder, dat de Braziliaanse patrouilles voortdurend worden opgevoerd en dat de vliegtuigen Noordamerikaanse en Braziliaanse bemanningen hebben.

Alle drie leden van de bemanning waren dood toen het wrak van het vliegtuig gevonden werd bij Maranguape in de Staat Pariba. Het vliegtuig was doorzeefd door 28 granaten, die niet van het Braziliaanse leger waren" (Rio de Janeiro, (AP) 21.1).

EEN VERKLARING VAN EEN BRAZILIAANSEN MINISTER.

Het namiddagblad „O Globo" publiceerde in een bericht van Recife een verklaring, welke werd afgelegd door den Minister van Luchtvaart Joaquin Salgado Jr. Deze verklaring luidde: „Ik ben er haast zeker van, dat binnen twee maanden het Afrikaanse vasteland vrij zal zijn van Aslegers. De Noordamerikaanse luchtstrijdkrachten zullen hen uit de Middellandse Zee werpen en wij geven onze oprechte medewerking aan deze overwinning".

Het bericht zeide, dat Salgado refereerde naar de doortocht van vliegtuigen dag en nacht door de grote luchtbasis te Natal op weg naar de krijgstonelen.

De Minister zeide: „De mensheid weet nog niet hoeveel zij hun (den Noordamerikanen) verschuldigd zal zijn voor deze overwinning" (Rio de Janeiro, (AP) 21.1).

DE OPERATIES OP NIEUW GUINEA.

C. Yates McDaniel seint van het Geallieerde Hoofdkwartier in Australië:

Noordamerikaanse en Australische infanteristen bestormden en namen de laatste twee belangrijke Japanse stellingen op het schiereiland van Papoea — de kaap en het dorp Sananada op Nieuw Guinea — en nu houdt de vijand het nog uit in 3 kleine groepen op enige afstand van de kust. Deze geslaagde uitvoering van de één voor de laatste phase in de campagne om de Japanners van het schiereiland te verdrijven, liet nog slechts een opruimingsoperatie over voor de troepen van Generaal MacArthur aldus werd verklaard door het Geallieerde Hoofdkwartier.

„In voortzetting van de agressieve actie, die op Zondag 17 Januari begon, werden de kaap en het dorp Sananada Dinsdag veroverd en onze voorste elementen bereikten Giruwa. Aan de kust wordt de positie van den vijand beperkt tot een kleine groep op 500 meter ten Noord-Westen van waar de autoweg eindigt in het gebied tussen Giruwa en Tarakena. In het binnenland zijn twee vijandelijke groepen onder de aanval." Twee Noordamerikaanse en drie Australische infanterie-afdelingen namen deel aan de beslissende aanvallen op Sananada. De Geallieerde luchtactie werd op hevige wijze voortgezet. Het communiqué maakte bekend, dat bommenwerpers een Japans vrachtschip van 8000 ton tot zinken brachten in de Bismarck Zee, dat de haven van Rabaul en Gasmata op het eiland Nieuw Britannië werden aangevallen en dat branden werden gesticht in de grote vijandelijke basis te Lae in Boven Nieuw Guinea. Grondpatrouilles opereren in het gebied van Mubo nabij Salamua, een andere belangrijke vijandelijke basis. Deze patrouilles rekenden met nog 40 Japanners af in schermutselingen (Geallieerd Hoofdkwartier in Australië, (AP) 20.1).

DUITSERS GEVEN OMSINGELING VAN TROEPEN VOOR STALINGRAD TOE.

De Berlijnse „Boersen Zeitung" gaf voor de eerste maal in de Duitse pers toe, dat de nazie-troepen voor Stalingrad door de Russen omsingeld zijn (Stockholm, (AP) 22.1).

De Berlijnse correspondent van Milaans „Corriere della Sera" deelde mede, dat de atmospherische toestanden de hoeveelheid goederen, die per vliegtuig naar de omsingelde troepen voor Stalingrad kan worden vervoerd, tot een minimum beperkt hebben. Hij zeide, dat de Duitse strijdkrachten thans verschillende weken geïsoleerd zijn, gebrek hebben aan het nodige voedsel en onderworpen zijn aan „onophoudelijke aanvallen van de artillerie van alle kanten door den vijand." Duizenden granaten zouden gisteren op de Duitse stellingen zijn neergekomen (Bern, (AP) 22.1).

NA DE OVERSTEEK VAN DE MANYCH.

De Britse radio zeide in een bericht, dat werd opgevangen door het Columbia Broadcasting System, dat de Russische strijdkrachten, die de rivier Manych overstaken, „vechten in de buitenwijken van een grote stad, die tot nu toe niet genoemd werd". De radio zeide ook, dat volgens een bericht van Paul Winterton, den correspondent van de British Broadcasting Corporation in Moskou, „een zeer groot aantal kanonnen en gevangenen werd genomen in het Voronesj-offensief en vele treinladingen van Duitse voorraden in Russische handen vallen (New York, (AP) 21.1).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** De radio van Parijs zeide, dat de astroepen in midden-Tunis verschillende Britse tegenaanvallen hebben afgeslagen.

— **Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika:** Het communiqué van het Geallieerde Hoofdkwartier deelt mede, dat gevechten op minder grote schaal voortgang hebben in het gebied van Bou Arada en Goubellat. Gedurende de laatste dagen werden in dit gebied 17 vijandelijke tanks vernietigd en 7 JU 87's neergeschoten. De Oostelijke colonne van de vijandelijke opmars bedreigt Robaa op 43 kilometer ten Zuid-Westen van Pont du Fahs. Een bombardementsaanval werd gedaan op deze strijdmacht. P-40's en Spitfires voerden vluchten uit boven het gevechtsgebied. Een FW190 werd vernield door het Lafayette-escadrille. Bisley's vielen de wegen aan, die leiden naar de vooraste gebieden, in de nacht van 20 op 21 Januari. Gisteren vielen B-25's objecten te Pont du Fahs aan. Bommenwerpers en P-38 gevechtsvliegtuigen voerden vluchten uit boven zee tussen Tunis en Sicilië, waarbij een vrachtschip tot zinken gebracht werd. 8 Vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten tussen Gabès en de Tripolitaanse grens, toen zij werden aangevallen door P-38's. 2 Andere vijandelijke gevechtsvliegtuigen werden neergeschoten. Van al deze operaties worden 3 Geallieerde vliegtuigen vermist.

— **New York:** De Britse radio verklaarde in een uitzending, dat de Britse artillerie thans in stelling gebracht is op een hoogte, die de stad en haven van Tripoli beheerst. De voornaamste verdedigingswerken van Tripoli zijn reeds gevallen.

— **Londen:** Het Duitse Hoofdcommando verklaarde, dat de Russische strijdkrachten, die uit het Westen aanvallen de linies van de Duitse „verdedigers van Stalingrad" hebben doorbroken. Hiermede worden klaarblijkelijk de overblijfselen bedoeld van de 22 divisies, die de Russen in dat gebied hadden omsingeld. Het is de eerste maal, dat het Duitse Hoofdcommando in een officieel communiqué de moeilijke situatie toegaf, waarin de Duitse troepen, die voor Stalingrad omsingeld zijn, zich bevinden. Men zeide: „De Duitse groep in het gebied van Stalingrad, die nauw omsingeld is door den vijand en die hardnekkig weerstand biedt aan de krachtige vijandelijke druk, had gisteren hevige gevechten gevoerd tegen de Sovjets, die aanstormen met strijdkrachten, die verre superieur zijn. De heldhaftige verdediging van de verdedigers van Stalingrad (de Duitsers) kon niet beletten, dat de vijand uit het Westen doorbrak en de terugtrekking van onze eigen stellingen veroorzaakte."

De Surinaamse Staten bieden een Nota aan.

Tijdens het bezoek van Zijne Excellentie Doctor Hubertus J. van Mook, minister van Koloniën, aan Suriname vroegen de Staten van Suriname een onderhoud aan met den Minister. Dit werd toegestaan onder voorwaarde dat ook Zijne Excellentie Professor Coenraad J. Kielstra, Gouverneur van Suriname, daarbij tegenwoordig zou zijn, en dat critiek op het beleid van den Gouverneur ongaarne zou worden aangehoord. De Staten besloten hierop dit onderhoud niet aan te gaan. Nadertand bezochten enige Statenleden met den voorzitter den Minister en hadden een onderhoud waarna zij een Nota overhandigden, waaruit wij het volgende, ontleend aan „De West" hier volgend weergeven:

Voorwoord.

De ernst van het grote wereldgebeuren en de betrekking daarvan tot het Koninkrijk der Nederlanden is van die aard dat onze grieven — die zeer zeker betekenis hebben voor ons gebiedsdeel — bezien in het licht van dat grote wereldgebeuren, worden teruggebracht tot zaken van minder belangrijkheid.

Ondanks dit begrip zijn de grieven op zich zelf van zo biezondere betekenis ook i.v.m. het later te construeren Nederlands Gemenebest, dat daaraan zeer ernstige aandacht dient te worden geschonken.

De ondervinding hier te lande heeft geleerd, dat een Oostindische visie een goede kijk op een Zuidamerikaans-Nederlands-gebiedsdeel in de weg staat.

Van U, Excellentie, die eertijds Directeur van Landbouw-Economische Zaken te Batavia en gedelegeerd Volksraadslid waart, die de evolutie van Oost-Indië tot kort voor het uitbreken van deze rampspoedige oorlog heeft medegemaakt, kan niet worden verwacht, dat u zich in een kort tijdsbestek, zelfs niet na geruime tijd, een volkomen klaar beeld kunt scheppen van hier bestaande toestanden.

Te dezen moge Uwer Excellentie in herinnering worden gebracht hoe een Staatsman als Minister President Colijn, voormalig Oostindisch Bestuursman, in de Tweede Kamer der Staten-Generaal de verzuchting slaakte: „Ik weet met deze Nederlandse kolonie (Suriname) geen raad".

Bestuursbeleid.

Er heerst grote ontevredenheid in dit land, waarvan de oorzaak in de eerste plaats te vinden is in een Bestuursbeleid, dat geen rekening wenst te houden met de wensen en verlangens van deze gemeenschap en dat gevoerd wordt, vreemd aan het Surinaams volkskarakter. Bestuur en Bevolking zijn van elkaar vervreemd en staan meermalen zelfs vijandig tegenover elkaar.

De landsdienaren zijn en-bloc ontevreden. De op de salarissen toegepaste kortingen en extra-kortingen spelen een rol. Een zeer onvoldoende duurtebijslag vermocht in deze abnormale tijden niet te verhelpen wat van hun stamsalarissen werd afgenomen. De druk op de kleinste is groot. Men treft geen kantoor, geen instelling, geen tak van dienst zonder mokkende ontevredenheid. Zeer trekt de aandacht dat deze ontevredenheid heel sterk tot uiting komt bij de politie.

Suriname wordt bestuurd op een wijze die in wezen vaak weinig verschilt van de dictatuur. De Democratie is in Suriname een onbekend begrip geworden, waarvan bewijzen te over. De Gouverneur regeert geheel en al naar eigen inzicht, desnoods in strijd met de belangen van degenen over welker belangen hij gesteld is te waken. Welmenende adviezen, zowel in als buiten het ambtelijke worden maar al te vaak ter zijde gelegd. De persoonlijke vrijheid is een academisch begrip geworden, dit instituut mist heden ten dage iedere rechtsgrond. Vrijheidsberoving zonder reden en [illegible] betrokkene in de gelegenheid gesteld wordt om zich te verweren vindt plaats. Het recht van eigendom is zodanig in het gedrang gekomen, dat de belangstelling daarvoor begint te tanen. Het recht van vergadering is in zeer belangrijke mate beperkt. Het recht van het vrije woord kan niet zonder risico worden geoefend.

Het gevolg hiervan is, dat opstandige gedachten geen zeldzaamheid meer zijn. Over politiek in het biezonder mag er niet gesproken worden; het aansturen op de politieke ontwikkeling der onderlagen wordt niet getolereerd, niets mag gerept worden over de heersende ontevredenheid, nog minder over het gevoerde beleid. Struisvogelpolitiek en onwaarachtigheid vieren hoogtij. Critiek is het Bestuur hoogst onwelkom.

Suriname is niet oorlogsbewust en velen stellen niet voldoende belang in de huidige gang van zaken in de grote wereldstrijd. Waarom? Omdat velen menen, dat het precies eender is, wie wint of verliest. Zij hebben niets te winnen of te verliezen. Het heeft geen zin om de Dictatuur buiten de grenzen te bestrijden, als men binnen de eigen grenzen een Dictatuur bezit. Men werkt hier omdat men nu eenmaal moet werken om te kunnen leven, maar dit werken is van ieder idealisme ontbloot. Geestelijk zijn wij niet gemobiliseerd om werkelijk in enige vorm aan de tegenwoordige wereldstrijd deel te nemen.

Daarom zal de eventuele uitzending van Surinaamse strijdkrachten naar het grote wereldfront op zeer veel verzet in het binnenland stuiten. Een zeer groot deel der bevolking en der betrokken manschappen ziet de zin er van niet in en wenst geen deelneming. Dezerzijds wordt er zelfs gevreesd voor ernstige strubbelingen, als er werkelijk tot de uitzending besloten wordt. Voorts spreekt men over de uitzending zonder dat men aan de eventuele gevolgen daarvan denkt. Waar blijft tot heden de wettelijke regeling, die den schutters enige waarborg schenkt ingeval van invaliditeit, die of aan achtergelaten verwanten de nodige ondersteuning belooft, ingeval van overlijden.

In de 10-tallen achter ons liggende jaren was het motto altijd, en doorlopend immigratie, nu zullen wij er toe overgaan de bevolking te verminderen met de beste krachten, die wij bezitten. Suriname's strijdkrachten zijn in verhouding tot de buitenlandse zo gering, dat zij geen beslissende factor zullen uitmaken. Slechts een symbolische waarde, die ons zeer duur te staan kan komen.

Zou het Bestuur op volkomen democratische grondslag worden gevoerd, Suriname's geestesgesteldheid zou geheel anders tegenover de huidige wereldproblemen komen te staan dan tot heden het geval is. In dit verband is van groot belang de ruiterlijke en openlijke erkenning van Bestuurswege, dat de Atlantische Brief in al zijn consequenties op Suriname van toepassing zal zijn.

Deze erkenning, bij de openbare behandeling der Begroting voor 1943 door den gedelegeerde voor algemene zaken gedaan, kan blijken van grote invloed te zijn op de volksmening, ook inzake een juiste instelling op de oorlogsvoering.

Verder mag in dit verband vanzelfsprekend worden verwacht, dat ook op de oriëntatie van het Bestuursbeleid reeds thans mede door deze erkenning invloed zal worden geoefend.

Dit alles zal ten gunste invloed oefenen op de gedachte, dat men vecht voor eigen huis en haard en niet om die van een ander in stand te houden, opdat hij door kan gaan met de actieve uitvoering van zijn koloniale gedachte, d.w.z. de gedachte, die zich als doel stelt de exploitatie van een land en bevolking ten behoeve en ten bate van andere gemeenschap en volk.

Er wordt van de zijde van het Bestuur verschil gemaakt tussen Nederlanders en Surinamers, vooral bij het begeven van betrekkingen in dienst van den lande.

De antithese Surinamer Nederlander wordt met de dag groter.

Er heerst in Suriname ongetwijfeld een anti-Nederlandse stemming, hoezeer ook de bevolking tot vandaag nog trouw is aan het Huis van Oranje.

Economisch en financieel beleid.

De vorming van de Surinaamse legermacht in een voor dit land ongekend snel tempo, heeft ten gevolge de sociale en economische ontwrichting van deze gemeenschap, maar zal die in sterkere mate hebben na afloop van een oorlog. Schutters, die worden gedemobiliseerd zullen niet vinden de beroepen en betrekkingen, die zij verlaten hebben. Zij zullen niet meer ter hand kunnen nemen de opleiding voor studie of anderszins. Voeg hierbij, dat er na de oorlog geen kapitaal meer zal worden ingevoerd voor [illegible] werken, terwijl de bauxiet-ondernemingen op verminderde capaciteit zullen werken, dan behoeft het geen nader bewijs, dat Suriname plotseling zal worden geplaatst voor problemen, wier oplossing direct en onmiddellijk absoluut onmogelijk zullen zijn. Voorts vergete men dan niet, dat men dan hoofdzakelijk te doen krijgt met enige duizenden jongemannen, die niets te verliezen hebben en die biezonder goed in de wapenhandel geoefend zijn en aan discipline gewend zijn geraakt. Plannen om de na-oorlogse verhoudingen te regelen worden niet gemaakt, de nodige gelden worden daarvoor niet gereserveerd.

Politiek van de grote lijn is hier niet te onderkennen. Er wordt geen enkel plan beraamd om dit land financieel blijvend onafhankelijk te maken, gebruik makende van de tegenwoordige gunstige conjunctuur. De zorgeloosheid op dit punt is zo groot, dat men welhaast zou denken aan opzet om na de oorlog Suriname in dezelfde afhankelijke financiële positie tegenover Nederland te brengen, opdat er bewezen kan worden, dat Suriname niet in staat is zijn eigen binnenlandse aangelegenheden te besturen, zodat wederom in de toekomst enkele Nederlandse begunstigden zullen heersen en regeren, gelijk hun goeddunkt.

De bevolking kan onder het huidige regime geen constructieve politiek voeren. De mogelijkheid om plannen en ideeën ten beste te geven en naar voren te brengen is te enenmale uitgesloten onder dit régime.

Het economisch perspectief na de oorlog is voor dit gewest hoogst zorgwekkend. Het bestuursbeleid is thans laisser faire, laisser aller, après moi le déluge.

Een grote ontredderde gemeenschap zal het zijn na de oorlog, wanneer wij de aluminiumerts-productie weder zien teruggebracht tot een uitvoer als voor de oorlog, de cultures verdwenen zijn en de goudontginning door kortzichtige Gouvernementsmaatregelen eveneens ten gronde is gericht. De bevolking zal zich dan ten aanzien van deze bedrijven, van haar inkomsten beroofd zien.

Waar Engeland nu reeds maatregelen treft om zijn Westindische gebiedsdelen gerust te stellen, dat voor hun belangen wordt gewaakt, door een commissie van deskundigen te benoemen en fondsen reeds beschikbaar te stellen, is dit ook voor hier hoogst gewenst, daar de economische chaos hier in Suriname nog veel onrustbarender zal worden dan in Jamaica, Trinidad, Brits Guyana, om maar enige landen te noemen.

Heeft Engeland, voor deze Engelse gebiedsdelen, met de regering van de U.S.A. overeenkomsten getroffen die geheel afwijken van de overeenkomst aangegaan door de Nederlandse Regering voor dit Nederlands Westindisch gebiedsdeel, de vraag mag wel onder de ogen worden gezien, welke waarde ons deviezen-bezit in de U.S.A. na de oorlog zal hebben, gezien wij door grote gedane voorschotten, ons crediet daar bezwaard zien.

Wanneer over ons deviezenbezit in de U.S.A. gesproken werd, moet verder worden opgemerkt, dat deze waarden naar vermoed wordt ook gebruikt worden voor de stabilisatie van onze Surinaamse gulden hier.

Onze deviezenverordening verschilt van die van Curaçao hierin, dat het goud en de valuta in particulier bezit in Curaçao moest worden aangemeld en hier in Suriname echter afgegeven.

Dit afgeven moet worden opgevat als afnemen, daar dit tegen elk rechtsbegrip in heeft plaats gehad. Immers de U.S.A. dollarkoers, daarmede hield gelijke tred de U.S.A. monopolistische goudwaarde en hield deze weder gelijke tred met het fijngoudgehalte van het goud, dat hier gewonnen werd, opgekocht door particulieren.

Opgemerkt zij verder, dat de dollarkoers hier door den Gouverneur officieel werd vastgesteld. Door in Februari 1942, totaal overrompelend, de U.S.A.-dollar en goudprijs maar willekeurig vast te stellen, werd den bezitters groot onrecht aangedaan en tevens de ganse goudwinning in grote moeilijkheden gebracht.

Het Bestuur hier heeft niet naar deskundige raadgevingen willen luisteren en de resultaten zijn niet uitgebleven; de goudindustrie is vrijwel geruïneerd.

Handel en Scheepvaart

De handel heeft hier zg. een vertegenwoordiging door de Kamer van Koophandel. De leden worden benoemd op voordracht van de Kamer (niet door de handel zelf). De Kamer van Koophandel legt de voordracht den Gouverneur voor en deze beslist.

Gezien de eigen visie (ambtelijk) kan daarvan geen dynamische kracht uitgaan. Dit semi-officieel instituut moet zo spoedig mogelijk verdwijnen en worden vervangen door een Kamer van Koophandel, gekozen door de handel. Zulks heeft plaats in het naburige Brits Guyana en andere Westindische gemeenschappen en ook in ons zustergebied Curaçao.

Thans blijven brieven met suggesties en klachten van de Kamer van Koophandel, door den Gouverneur onbeantwoord en kan niet vrijelijk voor de belangen van Koophandel en Nijverheid worden opgekomen.

Een voorbeeld ter illustratie.

De Kamer van Koophandel richtte zich met een brief dd. 10 April 1942 tot Z. E. den Gouverneur, met betrekking tot onze overzeese verbindingen met Trinidad etc. De N.V. Gemengd Bedrijf Vaartuigendienst, een semi-officieel bedrijf, vercharterde haar motorschip „Prins Bernhard" aan een niet mede in de oorlog zijnd land tegen de Asmogendheden, nl. Puerto Rico om grote winsten te maken. Verder onttrekt zij eveneens, zonder enige aankondiging of overleg met de handel, haar motorschip „Koningin Emma", om goed betalende vrachten te vervoeren van Brazilië naar Venezuela.

De Kamer van Koophandel vroeg inlichtingen daaromtrent en wees op het grote gevaar, dat de belangen van Suriname op het spel worden gezet. (Hier worde wederom voor verdere détails verwezen naar de plaats gehad hebbende openbare behandeling begroting 1943.) De Memorie van Antwoord van den Gouverneur dd. 20 November 1942 moet zeker tevens voor de Kamer als een antwoord worden beschouwd.

Het ligt naar gemeend wordt in uw macht deze schepen, die niet onder de Nederlandse Marine Scheepvaart Missie vallen, voor ons te doen behouden.

Wijders wordt Uwer Excellentie de suggestie gedaan, dat het bestuur, de Kamer van Koophandel en de N.V. Gemengd Bedrijf Vaartuigendienst, gezamenlijk een charter aangaan, waarbij ons periodiek een vastgestelde verscheepingsgelegenheid wordt gegeven, om goederen van Brazilië (eventueel transito van Argentinië) en brandstof, olie en benzine van Trinidad, met het meest daartoe geëigende schip, het motorschip „Prins Bernhard" voor Suriname te voeren.

Door een regelmatige dienst te creëren zal de handel op Brazilië zich vanzelf ontwikkelen. Men dient zich daarbij niet op het standpunt te stellen dat een nieuwe scheepvaartdienst, onmiddellijk volle scheepsladingen kan krijgen.

Waar de U.S.A. met hun zeer gecompliceerd systeem van voorrang voor levering en aanmaak van goederen en voorrang voor vervoer, te kennen heeft gegeven, dat de U.S.A. het als een vermindering van last zou beschouwen, zo wij van omliggende landen goederen betrekken, zo moge deze idee concreet onder Uwer Excellentie's aandacht worden gebracht.

Onderwijs.

Na een uiteenzetting van de verschillende vormen van onderwijs en de daaraan klevende bezwaren, vervolgt de nota aldus:

Het onderwijs moet gereorganiseerd worden, doch deze organisatie zij een verbetering van het volksonderwijs, aangepast aan de eisen des tijds. De gemeenschap twijfelt er niet aan of de belofte van Hare Majesteit de Koningin, vervat in Haar rede van 6 December 1942 nl. dat de bevolking door uitbreiding van het onderwijs voorbereid zal worden tot haar zwaardere taak en hogere verantwoordelijkheid, stipt nageleefd zal worden en daarbij, voor zover het betreft fundamenteel algemeen vormend onderwijs, geen onderscheid zal worden gemaakt tussen stads- en districtsbewoners.

Wat het dessa-onderwijs betreft, moge in het belang van de gemeenschap in haar geheel, de invoering daarvan ten sterkste afgeraden worden. De Nederlands Oost-Indiërs, evenals de geïmmigeerde Hindostani en zijn nakomelingen zijn thans burgers van Suriname en zijn derhalve allen Surinamers. Zij hebben Suriname als hun tweede vaderland gekozen. Evenals de andere alhier woonachtige bevolkingsgroepen ligt ook hun het wel en wee van dit gebiedsdeel na aan het harte. Het Surinaamse belang is ook hun belang. Opdat zij de nodige belangstelling voor hun nieuw gekozen vaderland zullen hebben en op de hoogte zijn van hetgeen om en in Suriname gebeurt, voor wat in het Moederland en de andere gebiedsdelen voorvalt en voor wat in het belang van Suriname in engere zin en in dat van het Rijk in ruimere zin gedacht en gedaan wordt, maar daarnaast ook opdat zij, voor zover hun godsdiensten en cultuur dat toelaten, zich in de Nederlandse beschaving en cultuur oriënteren en die aannemen is nodig, dat zij zich vrijelijk in het Nederlands moeten kunnen bewegen en daarbij genoeg algemene ontwikkeling bezitten om de dingen naar hun juiste waarde te kunnen beoordelen.

Het aantal leerlingen. Het aantal leerlingen per leerkracht moest om bezuinigingsmotieven steeds hoger en hoger opgevoerd worden. Werd dit onder de druk der benarde financiële omstandigheden, waarin Suriname toen verkeerde, als een noodzakelijke eis aanvaard, thans, nu de financiële positie beter is geworden, acht de bevolking de tijd gekomen om het aantal leerlingen per leerkracht op het normale peil te brengen.

Het kwekelingenstelsel. Het kwekelingenstelsel bij het districtsonderwijs dient zo spoedig mogelijk afgeschaft te worden.

Salarissen. Het salaris van den districtskwekeling is ƒ 15.— per maand, waaruit 10% korting wordt afgetrokken, zodat hij slechts ƒ 13,50 in handen krijgt.

Excellentie, onnodig te bewijzen, dat dit bedrag van ƒ 13,50, ook al wordt in aanmerking genomen de spreekwoordelijke soberheid van den Asiaat, te enenmale onvoldoende is voor hem, die als onderwijzer, hoe gering dan ook, een zekere stand op te houden heeft. Dat dit ook geenszins bevorderlijk is voor zijn prestige, heeft zeker ook geen nader betoog.

Ook de salarissen van de gegradueerde onderwijzers dienen terdege onder de loupe genomen te worden, vereisen grondige verbetering. Het is niet overdreven, dat de salarissen van deze groep altijd minder waren dan die van andere groepen van landsdienaren van ongeveer gelijke positie.

Vakonderwijs. Het vakonderwijs in Suriname wordt zeer stiefmoederlijk bedeeld. De enige ambachtsschool wordt in stand gehouden voornamelijk door particulier initiatief. Hoewel dit te waarderen is, moet dit ook worden betreurd, daar uit de aard dezer beperkte bijdragen van enige doeltreffende uitbreiding of deugdelijke modernisering niet veel terecht kan komen.

Landbouw.

Er zijn hier te lande verschillende Nederlandse Cultuurondernemingen, die door de oorlog in grote moeilijkheden zijn komen te verkeren. Die, voor wat koffie betreft, haar markten hebben verloren en wat suiker aangaat, met een overgroot tekort aan arbeiders, haar product niet meer kunnen verwerken en gedoemd zullen zijn, indien het verloop van haar arbeidsmacht zo voortgaat, te sluiten.

Binnen één jaar zijn de cultures door onkruid overwoekerd, gestikt, dood en het kapitaal daarin geïnvesteerd, is verloren.

De nood is hoog en...... er gebeurt niets.

Aan vorenbestaande beschouwingen worden door het landbouwkundig lid van het College, H. Luitink, o.m. het volgende toegevoegd.

Hoewel de landbouw hier zelf nooit zonder zorgen is geweest, brengt hij thans direct of indirect voor alles wat defensie is de nodige offers. In ruime mate levert hij thans nationale levensmiddelen, zelfs kan nog een weinig geëxporteerd worden naar onze Geallieerde vrienden.

Wij mogen heel klein zijn, onze oorlogsbijdrage is relatief groot. Verder wordt alles behoorlijk gehonoreerd en zou op het eerste oog geconcludeerd kunnen worden, alle partijen kunnen tevreden zijn. De keerzijde van de medaille is echter anders.

Door onvoldoende bezetting wordt ons productie-apparaat qua capaciteit er niet beter op. De vraag komt naar voren: hoe zal het verder met onze landbouw gaan in de nog resterende oorlogstijd?

Hoe daarna?

Momentele toestand in de landbouw moet zorgelijk genoemd worden. Successievelijke uitslijting en afbrokkeling van het productievermogen — weinig of geen financiële weerstand — onbekende perspectieven.

De Aziatische bevolkingsgroep.

Door de Aziatische leden van dit College, de Heren J. P. Kaulesar Sukul, A. Kamarat Ali en H. Miskin, werden enige opmerkingen naar voren gebracht, die in deze Nota alsnog worden opgenomen.

De Aziatische bevolkingsgroep in Suriname wenst van deze gelegenheid gaarne gebruik te maken om haar gevoelens te doen vertolken van trouw en aanhankelijkheid aan Hare Majesteit onze Geëerbiedigde Koningin en de Regering.

Zij acht het zich een groot voorrecht tot een dier vele volken en rassen te behoren, die leven onder de vrije vlag der Nederlanden en wier culturele, economische en sociale belangen, gewaarborgd bij de Grondwet, veilig zijn in handen van Hare Majesteit.

Met grote vreugde en dankbaarheid heeft zij kennis genomen van Harer Majesteits rede, gehouden op 6 December 1942, waarin Hare Majesteit zo duidelijk verklaard heeft, dat de delen van Haar Rijk verheven zullen worden tot een Staat van autonomie en dat zij door uitbreiding van het Onderwijs voorbereid zullen worden tot hun zwaardere taak en hogere verantwoordelijkheid.

Dat er grieven onder die bevolkingsgroepen, meer in het biezonder onder de Hindostani's bestaan, valt niet te ontkennen, grieven, die meer en meer de vorm van ontevredenheid aannemen.

Deze grieven vinden haar oorzaak vooral in onvoldoende voorlichting van de zijde van het Bestuur, hetgeen vaak ten gevolge heeft, dat verkeerde indrukken onder deze bevolkingsgroep ontstaan.

Reeds in de eerste periode der immigratie liet het Bestuursbeleid inzake de Aziaten nogal wat te wensen over, ondanks het zeer nuttig werk, dat de Agent Generaal, vooral als beroepsinstantie, deed. Het werd er echter zeker niet beter op toen deze instantie in practische zin uitgeschakeld werd en de bevoegdheden meer en meer in handen van de Districts-commissarissen werden gelegd. Tegen de uitnemende bestuurder-eigenschappen van deze Commissarissen zullen wij onzerzijds zeker niets aanvoeren, maar wij mogen er toch nadrukkelijk op wijzen, dat die eigenschappen zich ontwikkeld hebben hand in hand met hun Indische oriëntering; dat deze voortreffelijke ambtenaren, naar wij met stelligheid aannemen, ten volle bekend zijn met de psyche van den Javaan; maar even onmiskenbaar is het, dat zij onbekend zijn met het denken en voelen van den Hindostani.

Gevoel van achteruitstelling ontstaat bij hen ook vaak, wanneer zij gepasseerd worden bij bestuursbenoemingen, waarvoor ook zij, al dan niet met enige vooropleiding, in aanmerking hadden kunnen komen. En dit gebeurt wel eens, bv. bij de functie van Bestuursopzichter, districtsambtenaar e.d. Zo zijn er in het gehele districts-bestuursapparaat in Suriname slechts twee districtsambtenaren van Hindostanse landaard, waarvan een het in 23 jaren niet verder heeft kunnen brengen dan tot de rang van Districtsklerk, terwijl de andere surnumerair is. Een Javaanse districtsambtenaar is nergens te vinden.

Medische hulp.

Een grote grief is de voorziening in de medische hulp in de districten. Deze is, gezien het grote areaal waarover de districtsbevolking verspreid woont en de slechte wegen, niet voldoende.

De Schutterij.

Grote ontstemming is ook verwekt door de plannen schutters naar het buitenland te zenden. De bezwaren tegen de uitzending van Hindostanse schutters buiten ons gebied zijn zo ernstig, dat zij als overwegend mogen gelden.

Aangevoerd wordt o.a. dat het Bestuur nimmer tevoren Hindostani's voor de militaire dienst in aanmerking heeft willen doen komen en thans zouden dezen plotseling met geestdrift hun land moeten verlaten om in het buitenland te vechten.

Excellentie, het verleden heeft hen niet op zulk een plicht en zulk een offer toebereid. Daarenboven is het, ook al zal het tegendeel met cijfers aangetoond kunnen worden, een vaststaand feit, dat aan de landbouw een grote slag wordt toegebracht door inlijving van de kleine landbouwers bij de schutterij.

Erkenning Godsdiensten.

Volgens de artikelen 144 en 146 van de Surinaamse Staatsregeling zijn alle godsdiensten gelijk gesteld. Dit blijkt evenwel niet in de practijk, althans wat betreft de subsidieverlening aan de verschillende kerkgenootschappen der Aziaten in Suriname.

Waar alle kerkgenootschappen een subsidie genieten, is dit niet het geval met de Moslims en Hindoes.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.

Van Vrijdag, 17 en Woensdag, 20 Januari 1943.

Res. A-Klasse	Jong Holland 2 — S.U.B.T. 2	4—
Hiermede is „Jong Holland 2" kampioen der Res. A-Klasse 1942.		
Finale Handicap wedstrijd	Jong Holland 1 — Atlanta 1	3—

WEDSTRIJD PROGRAMMA MUNDO NOBO

Zondag 24 Jan. 1943: Vriendsch. wed. S.U.B.T. 1 — Jong Holland 1

SPORTPARK.

Zondag 31 Jan. 1943: Officiële opening.

HET BESTUUR.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Vr. 22 Jan.:

Telegram Afdeling: Hr. Schaap, tel. 353, Amalia van Solmslaan 4.

Shipping & Supplies: Hr. Meinster, tel. 304, L. de Colignylaan 20.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Soffree, tel. 799, Hotel C.P.I.M.

Dok-afdeling: Hr. v.d. Veen, tel. 431.

Lezingen over smeerolie: Hierbij wordt bekend gemaakt, dat de eerstvolgende (2e) lezing over smeerolie zal plaats vinden in het repetitie-locaal, Maandag 25 Januari as. om 20 uur.

Hoendervereniging „Het Gouden Haantje": Hierbij delen wij onzen leden nog even mede, dat zij, die tot op heden niet in de gelegenheid waren hun kippenvoer af te halen, dat as. Zaterdag 23 Januari tussen 14 en 15 uur af kunnen komen halen.